

PRÁZDNINOVÉ AKCE JEVÍČSKÝCH SKAUTSKÝCH ODDÍLŮ 2011

Léto 2011 bylo pro jevíčské skautky a skauty programově bohaté - cyklo-putovní tábor z Jevíčka k Neziderskému jezeru v Rakousku + 2 běhy letních stanových táborů, jichž se zúčastnilo celkem 51 dětí z Jevíčka a Moravské Třebové.

Vše začalo počátkem letních prázdnin **VLČÁCKÝM TÁBOREM - Rytířů**. Tématiku rytířství jsme zvolili pro její oblíbenost u malých kluků. Naši malí vlčáci byli rozděleni do středověkých rodů a trénovali různé rytířské dovednosti (stavba opevnění, výroba mečů, výuka šermu, běh v železných košili, turnaj s dřevci, turnaje na lodích, stopování, rybolov, lanové překážky a mnoho dalšího), aby se mohli pod korouhvi krále Václava II. na konci tábora zúčastnit válečného tažení a velké bitvy s loupeživými rytíři sídlícími na hradě Štarkově. Závěrem nutno podotknout, že loupeživí rytíři byli poraženi a celý tábor jsme zakončili velkolepou královskou hostinou.

Pro starší věkovou kategorii se uskutečnil **CHLAPECKÝ CYKLO-TÁBOR DO RAKOUSKA** k Neziderskému jezeru po trase Moravská Třebová/Jevíčko - Bílovice nad Svitavou - Dolní Věstonice - Angern - Weiden - Podersdorf am See - Bratislava - Kúty - Břeclav - Brno - Svitavy - Trhonice/Moravská Třebová/Jevíčko (= cca 430 km v sedlech kol). Těto

akci budou věnovány ještě 2 články v následujících vydáních Jevíčského zpravodaje.

V druhé polovině července proběhl **DÍVČÍ TÁBOR** věnovaný tématu „Z pohádky do pohádky“. V pohádkové říši se na prameni pitné vody usadil

zlý zabák a aby byla pohádková říše zachráněna, tak bylo třeba získat 7 kouzelných předmětů ze 7 různých pohádek. Světlušky a skautky se tak ocitly uprostřed pohádek Sněhurka a 7 trpaslíků, Kocour v botách, Alenka v říši divů, Asterix a Obelix, Sněhová královna a S čerty nejsou žerty. Při plnění úkolů se podařilo získat všechny potřebné kouzelné předměty, s nimiž mohl být zlý zabák vypuzen

od pramene a pohádkové říši mohl být navrácen životně důležitý zdroj pitné vody. U studánky se zjevila kouzelná víla, která zachráněně pohádkové říše obdarovala. Dovedla je ke kouzelnému stromu, aby si vybraly svoji zaslouženou odměnu.

Po táborech jsme se s činovníky vypravili ještě do **ITÁLIE** na návštěvu partnerských oddílů z Benátek a Ponderone, s nimiž intenzivně připravujeme společný mezinárodní tábor OWLISH, který se v létě 2012 uskuteční na ostrově Lido poblíž romantických Benátek.

Na příští léto již také chystáme naše klasické stanové tábory pro mladší členy - vlčata a světlušky.

Tímto bych chtěl poděkovat všem, kteří se dětem 3 x týdně dobrovolně a bezplatně věnují na pravidelných skautských schůzkách během školního roku, na skautských výpravách a konečně na skautských táborech během léta. Rovněž děkuji všem, kteří podporují skautskou výchovnou činnost, neboť i díky nim se může rozvíjet pestrá nabídka aktivit, které připravují naše děti na aktivní vstup do života.

S činností skautských oddílů v Jevíčku se můžete rovněž seznámit prostřednictvím webových stránek www.skaut-jevicko.sweb.cz.

Mgr. Petr Votroubek, votroubekp@olujevicko.cz

Jevíčko a říjnové pranostiky

Z říjnových pranostik jsem vybral tři, vztahují se k teplotním poměrům:

15. 10. „O sv. Tereze, mráz leze po střeše.“
„Tereza zasazuje zimní okna.“
21. 10. „Voršíla, zimu posílá.“

29. 10. „Na Šimona a Judy, zima leze z půdy.“
„Na Šimona a Judy, zima bude všudy.“
„Na sv. Šimoniče, přikrádá se zima tiše.“

Minimální teploty v 7 hodin ráno za 31 let ve dnech:

Rok	15.10.	21.10.	29.10.
1980	2,0	-3,0	5,0
1981	-1,0	10,0	2,0
1982	5,0	2,6	-1,0
1983	0,0	1,0	-1,0
1984	9,2	0,3	-1,1
1985	6,4	6,6	-1,1
1986	-2,5	4,0	1,3
1987	2,0	9,0	1,5
1988	10,0	3,0	-3,0
1989	4,0	4,0	7,0
1990	4,5	2,0	3,0
1991	6,0	-4,0	-8,0
1992	0,0	2,7	2,0
1993	9,0	3,5	0,0
1994	3,0	1,0	2,2
1995	1,5	4,5	1,8

Rok	15.10.	21.10.	29.10.
1996	9,0	4,0	1,0
1997	0,0	2,0	-7,2
1998	5,0	-2,0	4,7
1999	0,0	-0,5	3,0
2000	9,0	4,5	3,0
2001	6,0	8,5	3,5
2002	2,0	-4,0	5,0
2003	-0,5	2,8	-5,5
2004	4,0	5,0	3,0
2005	0,0	-1,0	2,5
2006	4,6	1,0	10,0
2007	-4,0	1,8	5,0
2008	9,0	1,0	6,0
2009	0,0	1,0	5,0
2010	2,0	1,0	-5,0
2011	-4,0	0,5	7,0

Pranostika	15.10.	21.10.	29.10.
se splnila	11 x	6 x	10 x
t. j. %	35,4	19,3	32,3

k 15. 10. a 29. 10. se téměř z jedné třetiny splnily. Pranostika 21. 10. jen slabou pětinou. Sledováním ještě delší řady údajů, bylo by hodnocení pranostik kvalitnější.

Tabulky informují, že pranostiky, vztahující se

František Plech

Pozvánka

Ocitnete - li se na křenovské návsi, kde se sbíhají silnice z pěti směrů, uvítá vás zrestaurovaná budova fary se sochou Panny Marie Immaculaty z roku 1727. Barokní objekt fary z roku 1732 ve velmi špatném stavu získal od katolické církve starožitník z nedaleké Moravské Chrastové, pan Petr Koudelka.

Na opravu fary využil pan Koudelka grantu Pardubického kraje ve výši 100 000,- Kč. Ve velmi citlivě opravené budově se zdařilo majiteli zřídit restauraci s příjemným interiérem. V letních měsících přímo láká posezení venku na dvoře, nevtíravě doplněném kamennými fragmenty stavebních prvků. Prostory dvora dovolují vzít si např. své kolo až téměř ke stolu. Další příspěvek kraje pomohl panu Koudelkovi realizovat v budově fary restaurátorskou dílnu a firemní e-shop. Protože pan Koudelka vlastní bohatou sbírku sakrálních a jiných předmětů s podobnou tematikou, zřídil na faře muzeum. Zde má návštěvník možnost představit si, jak se žilo na malém městečku a k čemu fara sloužila od křtu až po pohřeb.

Ladislav Zbořil

Zkameněliny v muzeu

Zkameněliny nebo fosilie jsou zachovalé zbytky rostlin nebo živočichů, které nalézáme v sedimentárních horninách minulých geologických dob.

Jestli předpokládáme, že naše planeta je stará asi 4,8 miliardy let, vzniká většina organismů, které začaly vytvářet pevné schránky, v období před 540 miliony let.

Jedny z nejznámějších fosilií jsou amoniti, jejichž krásné ukázky máme v jevíckém muzeu. Jméno jim dal římský dějepisec Plinius starší (23-79 n. l., zahynul při výbuchu Vesuvu) podle egyptského boha slunce Amona, zobrazovaného s beraními rohy.

V druhohorách, ve svrchní křídě - cenomanu, byl náš kraj zaplaven mělkým, teplým mořem. Během této záplavy vznikají křídové usazeniny zárovzdorných jílovců, mimo jiné těžných v povrchovém dole Prokop v Březině nedaleko Jevíčka. V této době se vyvíjí také živočišstvo, které je charakterizováno výrazným rozvojem zejména amonitů, mlžů, belemnitů a plazů. Hlavně u amonitů - hlavonožců došlo vůči prvohorám, kdy vznikli, k velkému rozvoji. Objevuje se množství různých rodů, bizarních tvarů schránek, v muzeu mají amoniti vnější schránky velikosti 35 cm, 30 cm, ale také jen 5 cm. Pochází z dolu Prokop a náleží spodnímu turonu. K svrchnokřídovým horninám patří i jemnozrnný růžově zbarvený kvádrový pískovec, známý také jako malotínský pískovec, který byl a je oblíbeným sochařským a stavebním kamenem. Postaveny byly z něho mosty na nedokončené dálnici Vídeň - Vratislav u Jevíčka (Malotín u Mor. Třebové). Je znám také bo-

Vzácná zkamenělina hlavonožce anomitu, stáří 90 milionů let, lom Prokop, dar od Zdeňka Šustry, foto: Zdeněk Šustr

hatými paleontologickými nálezy výborně zachovalé svrchnokřídové flory. Mezi pozůstatky křídových rostlin patří i nálezy fosilních pryskyřic z druhohorních borovic, nazývané podle svého výskytu valchovit (u Valchova blízko Boskovic) a neudorfít (podle Neudorfu - Nové vsi u Mladějova). V muzeu jsou jejich krásné ukázky - běložluté až oranžověhnědé. Dále jsou z té doby v muzeu zkamenělé zuby tehdejších žraloků a ježovky. Koncem křídové moře ustoupilo a náš kraj se stává pouští. Vzniká velká krize ve vývoji živočišstva a to jak v mořích (vymírají amoniti, některé druhy vodních plazů, tlustozubí mlži), tak i na souši vymírají ještěři, mnoho druhů plazů. Příčiny této krize nejsou dosud zcela objasněny, předpokládá se dopad kosmických těles, změny intenzity slunečního a kosmického záření, migrace zemských pólů, intenzivní vulkanizace atd.

Některé amonity darovali muzeu p. Zdeněk Šustr, geolog a p. Karel Pěf, elektromontér, oba z Jevíčka. Příbuzné zkamenělých ježovek jsou rovněž darem, tentokrát z Kalifornie, USA.

Pro lepší přehled uvádím upravenou tabulku druhohor podle G. S. Odina (1994). Mezozoikum - druhohory (z řeckých slov meso - střední a zoon - živočich) je éra, která začala před 250 miliony let a skončila před 65 miliony let. Dělí se na tři útvary: trias, juru a křídou.

Návštěvníci jevíckého muzea z celé republiky i zahraničí obdivují muzejní sbírky, i když rozsahem malé, těsnící se na nepatrném prostoru, vynikají rozmanitostí a vzácností.

Ing. Jan Suchomel

Mezozoikum			
Útvar	Oddělení	Stupeň	Věk v milióních let
Křída	svrchní	aaartriocht trapan kapan onias tort tortan	25
		svrchní	26
	spodní	svrchní apt sarras havlarit valangin berrias	138
		trian	139
Jura	spodní	kalimery bach bazuk akam trach	118
		trian	119
	svrchní	trian trian trian	120
Trias	svrchní	trian trian trian	236
	střední	trian trian	240
	spodní	trian trian	250

Tabulka druhohor

Nebojí se vody

Našich občanů, kteří se vody nebojí, je víc. Známe jednoho, pan Jiří Schich, důchodce, již řadu let si chodí denně zaplavat do Žlíbek. Letos plavání zahájil 23. května a skončil je 6. října při teplotě vody 16 °C. V tomto roce uplavá na 114 km. První, co udělá, než vstoupí do vody, změřit si její teplotu.

Pro zajímavost mi oznámil roky s maximálními teplotami vody. To mě nestačilo a porovnával jsem je s maximálními teplotami vzduchu uvedených dnů a několika dny před teplotními maximy vody.

R. 2011 byla maximální teplota vody ve dnech 26. a 27. srpna 26 °C. V uvedené dny maxima teploty vzduchu ve stínu byla 30 a 33 °C. Voda se mohla ohřát, protože maxima teploty vzduchu od 18. 8. byla od 25,5 do 31,5 °C.

R. 2007 byla voda nejteplejší ve dnech 18.-21. července 27 °C. Maximální teploty vzduchu byly 37, 33, 32 a 36 °C. Rovněž toho roku jim předcházely čtyři dny s maximy 25-34 °C.

R. 1990 byla voda nejteplejší od roku 1990 ve dnech 21.-23. června 28 °C. Maximální teploty vzduchu ve sledovaných dnech byly 30, 26 a 31 °C a předcházelo jim devět dnů s teplotami 26-31 °C.

Ostatní roky dosahovaly maximální teploty vody hodnot do 26 °C. I když jsem ve Žlíbkách šedesát roků neplaval, teploty vody a vzduchu mne zaujaly.

František Plech